

IN MEMORIAM
MARIO PETRIĆ
(1927.-2001.)

Proteklo je nešto više od 16 mjeseci od smrti dr. sc. Maria Petrića, iskusnog etnologa i znanstvenika, cijenjenog muzejskog stručnjaka. Preminuo je 22. rujna 2001. godine u svom domu u Zagrebu, ostavivši prazninu u srcima obitelji, prijatelja i brojnih kolega.

Profesionalni životni put dr. Maria Petrića obilježen je humanističkim znanostima, prije svega etnologijom i poviješću u čijim je pojedinim temama bio neprikosnoveni autoritet. Poput mnogih drugih znanstvenika i humanista predanih svojem pozivu radni vijek je proveo tražeći odgovore i podučavajući druge.

Rođen je u Sinju 15. kolovoza 1927. godine u uglednoj građanskoj obitelji. Osnovnu školu i klasičnu gimnaziju pohađao je u Splitu, no Drugi svjetski rat prekida njegovo školovanje i on se pridružuje NOB-u. Nakon završetka Drugoga svjetskog rata nastavio je gimnazijsko školovanje u Sinju i dovršio ga 1947. godine.

Godine 1949. upisuje na Filozofskom fakultetu u Zagrebu studij etnologije, koji je diplomirao 1954. godine. Pored toga je pohađao predavanja iz antropologije, najprije kod profesora Franje Ivanička, a 1959/60. godine kod profesora Bože Škerlja na Antropološkom institutu u Ljubljani.

Zahvaljujući klasičnoj izobrazbi, radoznalosti i marljivosti, dr. sc. Petrić je s lakoćom širio svoja znanja, te je pored etnologije postao vrstan poznavatelj povijesti naših krajeva, osobito Bosne i Hercegovine. Godine 1954. dobio je prvo zaposlenje kao profesor povijesti na Državnoj realnoj gimnaziji u Ljubuškom. Godine 1956. objavljuje udžbenik iz povijesti staroga vijeka za 1. razred gimnazije.

Godine 1958. dr. sc. Petrić je napustio posao profesora u gimnaziji u Ljubuškom te započinje raditi u Etnološkom odjeljenju Zemaljskog muzeja u Sarajevu. Ondje je postavljen na radno mjesto kustosa u Etnološkom odjelu, što mu je omogućilo da se, između ostalog, bavi proučavanjem podrijetla stanovništva i etnogeneze naroda Bosne i Hercegovine. Upravo ta problematika postaje njegov glavni znanstveni interes te postaje njezinim vrsnim poznavateljem. Posao u Muzeju omogućio mu je brojna terenska istraživanja tijekom kojih je upotpunjavao svoja znanja o stanovništvu BiH, a plod toga su bili mnogobrojni objavljeni radovi. Između ostalog, u pojedinim je područjima Bosne i Hercegovine obavljao antropometrijska ispitivanja, što mu je omogućilo stjecanje cjelovite antropološke slike o lokalnom stanovništvu.

Druga tema koja je zaokupljala dr. sc. Petrića i kojoj je posvetio mnogo vremena i rada bilo je tatauiranje. Njezino značenje ogleđa se i u činjenici da je to odabrao za temu svoje doktorske disertacije, koju je obranio 1973. godine na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Nakon toga je izabran u zvanje višeg znanstvenog suradnika.

U Zemaljskom muzeju bio je vrlo aktivan u izdavačkoj djelatnosti kao član uredništva časopisa *Etnološke sveske*, Glasnika Zemaljskog muzeja Bosne i Hercegovine i njezina inozemnog izdanja.

Bio je aktivan član više strukovnih udruga i tijela pa je bio izabran za člana-suradnika Odbora za narodni život i običaje JAZU, bio je član ICMEA, ICOM-ova komiteta za etnografske muzeje, Etnološkog društva Bosne i Hercegovine, Društva folklorista Bosne i Hercegovine i Antropološkog društva Jugoslavije. Aktivan je bio u Muzejskom društvu Bosne i Hercegovine, gdje je često bio na vodećem položaju.

Dr. sc. Petrić je u Zemaljskom muzeju obavljao i brojne druge stručne poslove poput skrbi o otkupu predmeta za zbirke i izradi odgovarajuće prateće dokumentacije. Bio je autor izložbe *Život i kultura seoskog stanovništva u Bosni i Hercegovini*, kao i suautor drugih izložbi. Bavio se pedagoškim radom i suradnjom s medijima.

Godine 1964. postavljen je za voditelja Odsjeka za materijalnu i duhovnu kulturu, a 1974. za načelnika Etnološkog odjeljenja. Velike nove obveze uključivale su organiziranje i vođenje terensko-istraživačkog rada, prije svega dva važna projekta: *Srednjevjekovna narodna tradicija srednje Bosne* i *Etnološka istraživanja matica hercegovačkih iseljenika u SAD*.

Obavljao je i brojne druge voditeljske i stručne poslove u Muzeju. Između 1968. i 1971. godine bio je član Komisije za društvene nauke Republičkog fonda za naučni rad SR Bosne i Hercegovine.

Kao pouzdan stručnjak i znanstvenik imao je istaknutu ulogu u stalnoj Komisiji za Etnološki atlas Jugoslavije, čije sjedište je bilo u Zagrebu. Bio je republički povjerenik Etnološkog atlasa za Bosnu i Hercegovinu pa je organizirao istraživanja i prikupljanje podataka. U svemu je intenzivno surađivao s voditeljem projekta, prof. Branimirom Bratanićem s Filozofskog fakulteta u Zagrebu, gdje je prikupljana i obrađivana opsežna građa.

Godine 1975. u Zagrebu se prijavljuje na natječaj za direktora Etnografskog muzeja, a nakon izbora na dužnost stupa 1. siječnja 1976., te je obnaša do umirovljenja 1990. godine. Kao iskusan etnolog, muzealac i rukovoditelj s lakoćom preuzima vođenje Muzeja. Nastavlja s prethodnim programima pa tako i s terenskim istraživanjima i intenzivnijim prikupljanjem građe u to se vrijeme organiziraju brojne velike izložbe u Muzeju i u SAD-u, Australiji, Poljskoj, Mađarskoj, Španjolskoj, Austriji i Velikoj Britaniji.

Posebnu pozornost dr. sc. Petrić posvećuje znanstvenom radu te napredovanju i usavršavanju stručnjaka Muzeja. Obranjene su dvije doktorske disertacije i dva magistarska rada.

On je pak član brojnih komisija za obranu magistarskih radova i doktorskih disertacija, u čemu surađuje s Odsjekom za etnologiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu. Mentorski rad mu je pružao posebno zadovoljstvo i isticao je humanu stranu njegove ličnosti.

Muzej je 1979. godine svečano obilježio 60. obljetnicu rada, a dr. sc. Petrić je uz pomoć drugih stručnjaka organizirao prigodnu izložbu i znanstveni skup s temama Rezultati najnovijih istraživanja i Mogućnosti realizacije etnoparka. Za njegova mandata iz tiska su izašla 4 broja časopisa *Etnološka istraživanja*. Iako angažiran oko izdavanja muzejskog časopisa, zbog prezaposlenosti sam nije uspio pripremiti neke važne radove za objavljivanje pa je tu obvezu naslijedila naša generacija.

Godine 1990., naslućujući predstojeće društvene promjene, odlučuje se povući u mirovinu. Nervozna ubrzanost, neizvjesnost i surovost vremena koje dolazi bili su previše za finog gospodina oblikovanog u drugom vremenu i prostoru. No, iako je formalno otišao, i dalje je bio s nama. Zanimao se za rad Muzeja, posjećivao nas je, dolazio na izložbe. Ugradio je veliki dio sebe i u naš Muzej, kao i u Zemaljski muzej u Sarajevu i to će se pamtili i nakon što naše generacije odu. Bio je savjestan, pouzdan i temeljit u obavljanju posla, a ljudski topao i uvijek spreman pomoći svojim kolegama i suradnicima.

Plodan kao znanstvenik — cijenjen kao osoba. Može li čovjek očekivati više?

Damodar Frlan